

Program Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”

Gorzów Wielkopolski, wrzesień 2026 r.

Motto:

„Mediacje stwarzają pewną kulturę komunikacji w szkole, kulturę dialogu – ludzie zaczynają dostrzegać, że można dojść do porozumienia i że warto w ogóle rozmawiać”.

Natalia Boszczyk „Dobre relacje w szkole”

Wprowadzenie

Jednym z najważniejszych zadań realizowanych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty jest nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami oświatowymi województwa lubuskiego. W ramach sprawowanego nadzoru Lubuski Kurator Oświaty wspomaga dyrektorów podległych mu placówek w realizacji ich zadań ustawowych, w tym związanych także z organizacją procesu wychowawczego, tworzenia i utrzymywania przyjaznego, bezpiecznego i sprawiedliwego środowiska edukacyjnego.

Szkoła powinna kształtować nie tylko kompetencje kluczowe, ale także kompetencje przyszłości, wśród których umiejętności efektywnej komunikacji, współpracy, krytyczne myślenie oraz rozwiązywania problemów zaliczane są do najważniejszych.

Wychodząc naprzeciw potrzebom związanym z budowaniem pozytywnej atmosfery oraz promowaniu dialogu i współpracy w społeczności szkolnej, Lubuski Kurator Oświaty opracował *Program „Mediacje są OK”*.

Szkoła jako przestrzeń wzajemnych relacji i interakcji stanowi miejsce szczególnego ryzyka występowania różnorodnych konfliktów i sporów. Dlatego też należy uznać, że mediacje zarówno szkolne, jak i rówieśnicze, stanowią cenne źródło pomocy i wsparcia.

Mediacja to skuteczne narzędzie, które może znacząco wpłynąć na poprawę atmosfery w szkołach oraz rozwój kompetencji społecznych uczniów i wsparcia nauczycieli. Jest ona procesem, w którym neutralna osoba trzecia – mediator pomaga stronom konfliktu w znalezieniu wspólnego rozwiązania. Szkolne mediacje wpływają w istotny sposób na poprawę relacji pomiędzy wszystkimi podmiotami w szkole, co jest kluczowym elementem budowania zdrowej i efektywnej rzeczywistości edukacyjnej. Mediacje przyczyniają się zatem do wzmacniania społeczności szkolnej poprzez tworzenie przestrzeni do otwartej komunikacji i współpracy.

Program niniejszy wprowadza się w celu wspomagania systemu wychowawczego, budowania dialogu w przestrzeni szkolnej dla upodmiotowienia procesu wychowania i kształcenia, opartego na regułach przyzwolenia i partnerstwa w komunikacji, rozwoju kompetencji interpersonalnych uczniów, nauczycieli i rodziców oraz inspirowania kadry pedagogicznej do podejmowania systemowych, wielokierunkowych działań na rzecz budowania pozytywnego klimatu, kultury szkół i placówek oświatowych, opartej na zaangażowaniu i relacjach, które obejmują zasięgiem wszystkie podmioty uczestniczące w życiu społeczności szkolnej.

Zachęcamy do korzystania z oferowanego wsparcia oraz aktywnego udziału w przedsięwzięciach proponowanych w ramach Programu.

Podstawa prawna:

- 1) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – *Prawo oświatowe* (Dz. U. z 2026 r. poz. 821, z późn. zm.);
- 2) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w *sprawie nadzoru pedagogicznego* (Dz. U. z 2024 r. poz. 15);
- 3) rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w *sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798);
- 4) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w *sprawie wymagań wobec szkół i placówek* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).

Cel główny:

Zwiększenie kompetencji dyrektorów, nauczycieli i uczniów w zakresie mediacji jako sposobu rozwiązywania sytuacji konfliktowych w szkole.

Cele szczegółowe:

- 1) upowszechnianie wiedzy o mediacji szkolnej i mediacji rówieśniczej;
- 2) wspomaganie w zakresie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w celu zdobywania przez nauczycieli kwalifikacji do prowadzenia mediacji szkolnej;
- 3) wspomaganie w zakresie zapisów w statutach szkół dotyczących mediacji szkolnej i rówieśniczej;
- 4) wspomaganie w zakresie realizacji szkolnych planów działań na rzecz mediacji szkolnej i rówieśniczej.

Uczestnicy programu:

- 1) Lubuski Kurator Oświaty i wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
- 2) dyrektorzy szkół i placówek województwa lubuskiego;
- 3) nauczyciele, wychowawcy, specjaliści, mediatorzy szkolni;
- 4) uczniowie i rodzice/prawni opiekunowie.

Instytucje współpracujące:

- 1) Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze;
- 2) Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) ośrodki akademickie, organizacje pozarządowe, instytucje i jednostki działające w obszarze mediacji.

Zadania Lubuskiego Kuratora Oświaty:

- 1) powołanie zespołu do spraw Programu;
- 2) opracowanie **Programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK”** (zwanego dalej „Programem”) oraz harmonogramu działań;
- 3) upowszechnianie wiedzy o mediacji szkolnej i rówieśniczej poprzez:
  - a) organizowanie dla dyrektorów szkół i placówek oświatowych konferencji z zakresu metod rozwiązywania sporów obejmujących mediacje, negocjacje, koncyliacje i arbitraż;
  - b) zamieszczanie na stronie internetowej i w mediach społecznościowych Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim informacji dotyczących realizacji Programu;
  - c) upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie działań podejmowanych w szkołach;
- 4) opracowanie rocznych sprawozdań, wniosków i rekomendacji do pracy na kolejny rok szkolny;
- 5) nawiązanie współpracy z ośrodkami akademickimi, placówkami doskonalenia nauczycieli i instytucjami działającymi w obszarze mediacji;
- 6) ewaluacja realizacji Programu w latach szkolnych 2024/25 – 2027/2028.

Zadania placówek doskonalenia nauczycieli:

- 1) planowanie ofert form doskonalenia nauczycieli i dyrektorów dla potrzeb realizacji celów i zadań Programu obejmujących w szczególności:
  - a) planowanie i realizowanie mediacji szkolnej i rówieśniczej w sposób sprzyjający rozwiązywaniu sporów oraz ocenianie efektywności działań podejmowanych przez dyrektorów i nauczycieli;
  - b) rozwijanie u uczniów kompetencji społecznych w zakresie zdolności do porozumiewania się w różnych środowiskach, wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia, negocjowania, rozwiązywania konfliktów, zdolności do empatii, współpracy, samoregulacji;
  - c) analizowanie uzyskanych wyników i wykorzystywanie wniosków do pracy z uczniami dla potrzeb podnoszenia jakości i efektywności pracy w obszarze mediacji;
- 2) udostępnianie dyrektorom szkół ofert form doskonalenia poprzez publikacje na stronach internetowych i w mediach społecznościowych placówek doskonalenia nauczycieli i Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) opracowanie i przekazanie Lubuskiemu Kuratorowi Oświaty rocznych sprawozdań z udziału dyrektorów i nauczycieli w doskonaleniu z zakresu mediacji szkolnej i rówieśniczej.

Zadania szkół i placówek oświatowych:

- 1) dokonanie diagnozy bieżących potrzeb szkoły w zakresie prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej, w tym diagnozy potrzeb doskonalenia nauczycieli;
- 2) opracowanie oraz realizacja szkolnych planów działań w danym roku szkolnym na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej;
- 3) doskonalenie zawodowe dyrektorów, nauczycieli ukierunkowane na podnoszenie kompetencji w zakresie prowadzenia mediacji i pełnienia roli mediatora;

- 4) nadzór wewnętrzny dyrektora szkoły uwzględniający założenia Programu, w tym nadzór nad jego realizacją, prowadzony z zastosowaniem form nadzoru pedagogicznego: kontroli i wspomagania;
- 5) opracowanie rocznych sprawozdań z realizacji szkolnych planów działań na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej, z uwzględnieniem uzyskanych efektów, wniosków i rekomendacji do pracy w kolejnym roku szkolnym.

Założenia dotyczące realizacji Programu:

1. Realizacja Programu przewidziana jest na cały rok szkolny.
2. Podejmowane działania w ramach realizacji Programu są zgodne z wybranymi kierunkami polityki oświatowej państwa ustalonymi na dany rok szkolny. W roku szkolnym 2026/2027 są to: *Wspieranie szkół we wdrażaniu zmian wynikających z Reformy26. Kompas Jutra, ukierunkowanych na tworzenie szkoły wymagającej, wspierającej i przyjaznej rozwojowi ucznia oraz Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej. Wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz udzielanie pomocy w kryzysach psychicznych.*
3. Szkoły i placówki oświatowe realizują szkolne plany działań na rzecz prowadzenia mediacji szkolnej i rówieśniczej na dany rok szkolny, z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki szkoły/placówki.
4. Działania podejmowane w szkołach/placówkach, ich realizacja, ewaluacja i modyfikacja odbywa się w zespołach zadaniowych.
5. Działaniami w ramach Programu objęta jest cała społeczność szkolna.
6. W ramach szkolnych działań programowych szkoły realizują przynajmniej jedną inicjatywę na temat rozwiązywania konfliktów, komunikacji bez przemocy, skuteczności metod mediacyjnych i roli porozumienia, taką jak: dzień tematyczny, konkurs, debata uczniowska, warsztat, happening, kącik tematyczny, etc.
7. Działania na rzecz mediacji stają się częścią kultury pracy szkoły/placówki.
8. Dokumentowanie szkolnych działań w ramach realizacji Programu odbywa się poprzez zamieszczanie relacji na stronie internetowej i/lub w mediach społecznościowych szkoły.
9. Na koniec danego roku szkolnego zespoły dokonują ewaluacji szkolnych planów działań, opracowują sprawozdania z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji na kolejny rok szkolny.
10. Zespół do spraw Programu powołany przez Lubuskiego Kuratora Oświaty dokonuje ewaluacji i opracowuje sprawozdanie z realizacji Programu w danym roku szkolnym, z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji ukierunkowanych na wzrost efektów działań podejmowanych w ramach Programu w kolejnym roku szkolnym.

Harmonogram działań w roku szkolnym 2026/2027

Lp.	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy
1.	Opracowanie harmonogramu działań w ramach Programu Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK” na rok szkolny 2026/2027.	wrzesień 2026 r.	Zespół ds. Programu
2.	Inauguracja Programu w roku szkolnym 2026/2027 w ramach Gali Programów Lubuskiego Kuratora Oświaty na rok szkolny 2026/2027.	październik 2026 r.	Zespół ds. Programu
3	Zaproszenie dyrektorów szkół i placówek oświatowych do udziału w Programie Lubuskiego Kuratora Oświaty „Mediacje są OK” – nabór szkół i placówek oświatowych.	październik 2026 r.	Zespół ds. Programu
4.	Ewaluacja szkolnych planów działań na rzecz mediacji szkolnej i rówieśniczej w roku szkolnym 2025/2026. Opracowanie i wdrożenie planów działań na rok szkolny 2026/2027 z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji.	wrzesień/październik 2026 r.	Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych
5.	Uzgodnienia z Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym w Gorzowie Wielkopolskim oraz Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Zielonej Górze tematyki i form doskonalenia zawodowego z zakresu mediacji.	wrzesień 2026 r.	Zespół ds. Programu
6.	Nawiązywanie współpracy z ośrodkami akademickimi i jednostkami działającymi w obszarze mediacji.	cały okres realizacji Programu	Zespół ds. Programu
7.	Przedstawienie ofert form doskonalenia zawodowego nauczycieli na rok szkolny 2026/2027 w zakresie mediacji szkolnej i rówieśniczej.	październik 2026 r.	Zespół ds. Programu we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli
8.	Upowszechnianie informacji dotyczących realizacji Programu.	cały okres realizacji Programu	Zespół ds. Programu
9.	Zorganizowanie konferencji na temat mediacji dla dyrektorów i nauczycieli w ramach Tygodnia Mediacji/Międzynarodowego Dnia Mediacji.	październik/listopad 2026 r.	Zespół ds. Programu we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli
10.	Realizacja wybranych form szkolnych inicjatyw na temat rozwiązywania konfliktów, skuteczności metod mediacyjnych i roli porozumienia bez przemocy.	cały okres realizacji Programu	Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych
11.	Objęcie patronatem Lubuskiego Kuratora Oświaty inicjatyw, imprez, wydarzeń edukacyjnych mających na celu upowszechnienie mediacji.	cały okres realizacji Programu, wg potrzeb	Lubuski Kurator Oświaty

12.	Udział wizytatorów Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim w kursie kwalifikacyjnym dla mediatorów.	cały okres realizacji Programu	Wizytatorzy
13.	Rekomendowanie dokonania zapisów o „prawie do mediacji” w statutach oraz w innych dokumentach szkół i placówek oświatowych.	cały okres realizacji Programu	Zespół ds. Programu, Wizytatorzy
14.	Udzielanie porad i konsultacji w sprawie wdrażania mediacji szkolnej i rówieśniczej <i>Kawa z wizytatorem-ekspertem ds. wdrażania mediacji w szkole</i>	cały okres realizacji Programu	Wizytatorzy: Anna Bucholska, Agata Synowiec
15.	Przekazanie informacji o realizacji szkolnych planów działań w ramach Programu, wniosków i rekomendacji (w formie ankiety on-line).	luty 2027 r. czerwiec 2027 r.	Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych
16.	Opracowanie sprawozdania z realizacji Programu w roku szkolnym 2026/2027 z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji.	sierpień/wrzesień 2027 r.	Zespół ds. Programu

Lubuski Kurator Oświaty

 Marzena Pulik-Sowińska

